

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ Workshop for Capacity Building on the Role of Cross-Border Services

Trade in New Growth Strategies ภายใต้กรอบเอเปค

ระหว่างวันที่ 16 – 17 กันยายน 2553

ณ เมืองเซินไฮ ประเทศญี่ปุ่น

การประชุมเชิงปฏิบัติการ Workshop for Capacity Building on the Role of Cross-Border Services Trade in New Growth Strategies เป็นโครงการของเกาหลีใต้ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม Group of Services ภายใต้กรอบเอเปค โดยวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างสมาชิกเอเปคเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการและการบริการข้ามแดนโดยนำ New Growth Strategy ของเอเปคมาปรับใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริการในแนวทางของ Inclusive growth และ Green growth

สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย ออสเตรเลีย จีน ซิเกิล ฮองกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย เม็กซิโก เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย จีนไทเป ไทย เวียดนาม องค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ ASEAN Development Bank (ADB) และ OECD

ภาพรวมของอุตสาหกรรมบริการและการบริการข้ามแดน

การบริการในภูมิภาคเอเปคคิดเป็นร้อยละ 50 ของ GDP โดยมีสัดส่วนของ Transportation สูงที่สุด จากการศึกษาพบว่านโยบายของรัฐมีผลกระทบต่อการค้าบริการด้านการเพิ่มขึ้นของต้นทุนโดยเฉพาะสมาชิกเอเปคในเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก ที่น่าสนใจคือตั้งแต่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ในปี 2001 ผลกระทบของด้านนโยบายต่อการค้าบริการของจีนลดลงอย่างมาก เนื่องจาก จีนได้รับประโยชน์ MFN จากประเทศสมาชิก WTO การค้าบริการมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ปี 2543 หน้านั้น สมาชิกกำลังพัฒนาของเอเปคจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาภาคบริการ ในส่วนของภาคการผลิต (Manufacturing sector) ของเอเปคเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ และมีการส่งออกเป็นหลัก (Export-oriented) ทำให้ภาคการบริการไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร นอกจากนี้ การขยายตัวของภาคบริการสามารถพิจารณาได้จากตัวเลขการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (Foreign Direct Investment: FDI) ที่มีความสัมพันธ์แบบแปรผันตามกับภาคบริการ

ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการค้าบริการ โดยดำเนินการลดต้นทุนธุรกรรมทางการค้าอย่างเป็นรูปธรรมตามแผนการอำนวยความสะดวกทางการค้า มีการใช้นโยบาย/มาตรการแบบบูรณาการที่สนับสนุนการค้าบริการ ทั้งนี้ ภาครัฐจำเป็นต้องพิจารณาโครงสร้างของนโยบายและปรับเปลี่ยนให้มีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาการบริการโดยใช้ New Growth Strategies

องค์ประกอบของ Sustainable Development ตามแนวทางของสหประชาชาติ ประกอบด้วย การเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic growth) ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (Environmental sustainability) ความเท่าเทียมในสังคม (Social equity) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและมีผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น ประเทศที่มีระดับรายได้สูงก็มีความความเท่าเทียมกันในสังคมในระดับสูงด้วย ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ และความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดการพัฒนาสีเขียว (Green growth) และความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเท่าเทียมในสังคมก่อให้เกิด Inclusive growth ทั้งนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันและการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยสมาชิกเอเปคควรมีแผนการดำเนินการระยะยาวสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และมีการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทาน และควรได้รับความร่วมมือจากองค์กรระหว่างประเทศในด้วย เช่น OECD ที่มีการจัดทำ Green Growth Strategy เพื่อเป็นแนวทางให้ประเทศสมาชิกได้นำไปปรับใช้

เอเปคได้พัฒนา Growth Strategy เพื่อให้ภูมิภาคเอเปคเป็นศูนย์กลางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลก โดย Growth Strategy ดังกล่าวประกอบด้วย Inclusive growth, Sustainable growth, Balance growth, Innovative growth, Secure growth

บทบาทของการบริการที่สนับสนุน Inclusive Growth

ภาคบริการเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุน Inclusive growth เนื่องจาก 1) เป็นแหล่งสร้างงานที่สำคัญ 2) เป็นปัจจัยเสริมในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร 3) เป็นแหล่งของการส่งออกที่สำคัญของหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว 4) เป็นตัวกำหนดพัฒนาการด้าน human capital และคุณภาพชีวิต โดยพิจารณาจากบริการด้านการศึกษา health care และสันธนาการ

แนวทางของนโยบายที่สนับสนุน Inclusive growth ประกอบด้วย

- นโยบายที่สร้างการเจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการสร้างงานและโอกาสที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างทั่วถึง
- นโยบายที่ให้ความเสมอภาคในการเข้าถึงโอกาสทางสังคม
- นโยบายที่มีการปกป้องสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคการบริการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในประเทศกำลังพัฒนาและในเอเปค โดยภาครัฐมีส่วนสำคัญในการพัฒนาดังกล่าว โดยมีการดำเนินนโยบายอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนกลไกการดำเนินงานในสอดคล้องกับนโยบายที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง พยายามขจัดอุปสรรคต่างๆ เช่น การกีดกันทางการค้า

บทบาทของการบริการที่สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาครัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการออกนโยบาย/ระเบียบที่มีผลต่อทุกภาคส่วนในการการรักษาสິงแวดลอม เพื่อใหพัฒนาการเจริญเติบโตสีเขียว (Green growth) เช่น การจัดเก็บภาษีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดร้ออกไซด์/คาร์บอนมอนนอกไซด์ และการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยลดมลภาวะ หรือเทคโนโลยีที่ลดการใช้เชื้อเพลิงธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนการดำเนินการต่อไปเพื่อพัฒนาการบริการในภูมิภาคเอเปค ประกอบด้วย

- การดำเนินการตาม APEC Principles for Cross-Border Trade in Services และ APEC Service Action Plan
- สมาชิกควรมุ่งดำเนินการลดต้นทุนธุรกรรมทางการค้าอย่างจริงจัง
- มีการพัฒนานโยบายและแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกันเพื่อเกิดผลการพัฒนาการบริการอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ กลไกการดำเนินงานของเอเปคสามารถช่วยให้ภาคบริการของสมาชิกขยายตัวได้ โดยการจัดทำแผนการดำเนินงานและตั้งเป้าหมายในการพัฒนาการค้าบริการที่ชัดเจน

อุปสรรคที่สำคัญของการภาคบริการ

- การดำเนินนโยบายของภาครัฐ ที่ไม่เอื้อต่อการขยายตัวของภาคบริการ โดยจากการศึกษาขององค์กรระหว่างประเทศ พบว่านโยบายภาครัฐของสมาชิกเอเปคจากกลุ่มตัวอย่าง 7 เขตเศรษฐกิจ มี 5 เขตเศรษฐกิจที่มีนโยบายภาครัฐเป็นอุปสรรคต่อการค้าบริการ ทั้งนี้ สมาชิกเอเปคที่ดำเนินนโยบายที่มีผลกระทบทางลบต่อการค้าบริการส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก

- การวัดมูลค่าของการค้าบริการ เนื่องจากการเก็บข้อมูลดำเนินการได้ยาก โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ Mode 4 ที่เก็บข้อมูลได้จาก current account เท่านั้น ซึ่งข้อมูลการค้าบริการที่มีอยู่ปัจจุบันอาจมีมูลค่าที่น้อยกว่าความเป็นจริง ดังนั้น การศึกษาและเก็บข้อมูลการค้าบริการ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างองค์กรระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการค้าบริการจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐบาลที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันการขยายตัวภาคบริการในระดับนโยบาย ซึ่งแนวโน้มการค้าในปัจจุบัน จะมุ่งเน้นไปที่การค้าบริการมากขึ้น รวมทั้งการตระหนักถึงการลดการใช้พลังงานของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการพัฒนาการค้าบริการในระดับสูง และมีการใช้การค้าบริการเพิ่มมูลค่าให้แก่ภาคการผลิตด้วย